

Kapitalist Sömürü Üzerine

09.02.2021 • Ekonomi Politik Üzerine, Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki yazı Bob Avakian'ın, 20. yüzyılda öne çıkan bilim felsefesi alanındaki düşünce insanlarından biri olan Karl Popper'e karşı yürüttüğü çok daha geniş bir polemğin bir parçasıdır. Bu polemik Avakian'ın eseri olan *Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak*'ın da bir parçasını oluşturmaktadır. Kapitalizmin ne olduğuna dair revcom.us sitesinde yayınlanan ve Bob Avakian'ın ve DKP ABD'nin kapitalizmin dinamiklerine ve doğasına dair analizlerinin sunulduğu bu yazı dizisinin ilk kısmını okurlarımızın dikkatine sunarız.

Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak kitabının El Yayınları tarafından Türkçe basımı yapıldı. Bilgi için: Devrim Yapmak ve İnsanlığı Kurtarmak | Yeni Komünizm (localhost/yenikomunizm/)

Şimdi, Popper'ın Marx'ın sömürü teorisini (artı değer kapitalistler tarafından, emekçilerin ücretli emeğinin sömürsü yoluyla yaratılması), bu teorinin de nasıl "özcü ve metafiziksel" arz ve talep mekanizmasına bağımlı ve ondan daha önemsiz ve bu mekanizma olmadan yetersiz olduğunu göstermek için çürütme girişimlerine dönelim (bkz. Popper, s. 174). Bu konuyla dair Popper'ın argümanı ile ilgili yanlış olan her şeyi tartışmak pek mümkün değil. Burada ya da başka herhangi bir yerde, Popper'ın Marx'ın analizini anlamadığını ve/veya kasten yanlış yansıttığını söylemek yeterli olacaktır. Bu argümanın sadece bir yaklaşımını alıntılama gerekirse, Marx, arz-talep mekanizmasının nasıl da, şeylerin fiyatlarındaki "iniş-çıkışları" açıklayabilirken, şeylerin değerini saptamadığını ve saptayamadığını yeterli düzeyde gösterir.

Bu yüzden örneğin, arz-talep bir yandan bir şekerin ve öte yandan bir uçağın fiyatını etkileyebilir, ancak arz-talepteki hiçbir çeşitlemenin bir şekerle bir uçağın fiyatını aynı yapması muhtemel değildir. Bu temel sebepten bunların her birinin gerçek değeri, Marx'ın belirttiği gibi, arz-talepten başka bir şey tarafından, yani bunların her biri için gereken **toplam toplumsal**

emek zamanı tarafından belirlenir.

Dolayısıyla Popper, kafasında başka bir gerçeklik kurmuştur; arz-talep mekanizması, Marx tarafından geliştirilen ve bazı ürünlerin sahip oldukları değere nasıl sahip olduklarını ve kapitalistlerin nasıl emekçilerin ücretli işçiliğinin sömürsü yoluyla kar -artı-değer-biriktirdiklerini (aslında işçiler, mesai saatleri boyunca kendi hayatlarının gereklilikleri tarafından somutlaştırılmış değer *ötesinde* bir değeri, kapitaliste giden ekstra değeri üretirken, işçilere, hayatlarındaki ihtiyaçları üretmekle ilgili olan, toplumsal olarak gerekli olan emek zamanına eşit bir miktar ödeyerek) açıklayan değer ve artı-değer teorisine göre ikincil ve daha önemsizdir.

Marx'ın gösterdiği gibi, metalar ve metaların mübadelesi kapitalizmden önce ve ondan ayrı olarak da var olmuştur ve sadece şeylerin meta olarak üretimi ve değiş tokuşu değildir. Bu, kapitalizmin ayırıcı özelliğidir ve birikim sürecinin sırrıdır, ancak daha çok *emek gücünün kendisinin* (genel olarak çalışma yetisinin) bir ticari mala, *kullanımıyla daha fazla değer üretmek* gibi özel bir niteliği olan (kapitalizmin üretim sürecinde şu ya da bu şekilde kullanılması) bir metaya dönüştürülmesidir. *Amerika Çöküşte* kitabında da, Marksist politik ekonominin temel ilkelerinin bir tartışmasında anlatıldığı gibi:

“Sermaye, artı değer oluşturan bir değerdir. Sermaye, hem toplumsal bir ilişkidir hem de özü emek gücünün yabancı, karşıt çıkarlar tarafından tahakkümüdür, içsel dinamiği kendini sürekli yeniden üretmek ve genişletmek olan bir toplumsal ilişkidir.”

(Raymond Lotta Frank Shannon ile; *Amerika Çöküşte*, 1980'lerde Amerika ve Dünya'da Savaş ve Devrime Doğru Gelişmelerin bir Analizi, [Chicago: Banner Press, 1984], s. 44, vurgu orijinal metinden)